

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ім. С. І. ЮРІЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ, ОФОРМЛЕННЯ,
ЗАХИСТУ Й ОЦІНЮВАННЯ
МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

першого (бакалаврського) рівня

за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МИТНА ТА ПОДАТКОВА СПРАВА»**

**Тернопіль
2022**

Укладачі:

Десятнюк О.М., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

Валігура В.А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

Ткачик Ф.П., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

Сідляр В.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

Дмитрів В.І., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія.

Рецензенти:

Дзюблюк О. В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри банківського бізнесу, Західноукраїнський національний університет;

Коваленко Ю.М., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових ринків та технологій, Державний податковий університет;

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів ім. С. І. Юрія, протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.

Методичні рекомендації щодо підготовки, оформлення, захисту й оцінювання міждисциплінарної курсової роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 39 с.

Методичні рекомендації розроблено з метою визначення єдиних підходів до вибору теми, виконання, оформлення, процедури захисту й оцінювання міждисциплінарної курсової роботи.

© ЗУНУ, 2022.

ЗМІСТ

Вступ	4
Загальні вимоги до структури та змісту міждисциплінарної курсової роботи	5
Основні етапи виконання міждисциплінарної курсової роботи	6
Вибір теми міждисциплінарної курсової роботи	7
Підбір літературних джерел	7
Робота над планом міждисциплінарної курсової роботи	8
Структура і зміст міждисциплінарної курсової роботи	9
Вимоги до оформлення міждисциплінарної курсової роботи	12
Оцінювання та процедура захисту міждисциплінарної курсової роботи	17
Перелік тем міждисциплінарної курсової роботи	21
Рекомендовані джерела інформації	27
Додатки	34

ВСТУП

Міждисциплінарна курсова робота є видом наукової роботи, самостійним дослідженням студента, виконується з метою посилення фахових компетентностей здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа» та поєднує декілька дисциплін професійної підготовки бакалавра.

Міждисциплінарна курсова робота має за мету сформувати у студентів навички проведення наукового дослідження, розвинути вміння творчої самостійної роботи, оволодіння загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленим вивченням будь-якого питання чи теми навчальної дисципліни. Крім цього, міждисциплінарна курсова робота дає змогу виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, критично її дослідити, вміння підбирати, аналізувати й систематизувати літературні джерела; вміння застосовувати отримані знання у процесі вирішення практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції щодо предмета дослідження. Вирішуючи наукове завдання, визначене предметом дослідження, студенти розвивають своє наукове мислення через інтеграцію знань і навичок, набутих при опануванні різних дисциплін.

У процесі виконання міждисциплінарної курсової роботи перед студентом постає низка питань щодо вибору теми, опрацювання літературних джерел, складання плану, порядку організації виконання роботи та підготовки до захисту. Міждисциплінарна курсова робота повинна відповідати встановленим вимогам і виконуватися автором самостійно на основі опрацьованого теоретичного, нормативно-правового, статистичного і практичного матеріалу, містити висновки та пропозиції, бути належно структурованою та технічно оформленою. Мінімальна необхідна частина унікальності тексту –75%.

Метою написання методичних вказівок є надання методичних рекомендацій студенту щодо написання міждисциплінарної курсової роботи та доведення її до логічного завершення.

1. Загальні вимоги до структури та змісту міждисциплінарної курсової роботи

Метою виконання міждисциплінарної курсової роботи є систематизація, узагальнення, закріплення та розширення теоретичних знань, їхнє ефективне застосування для виконання науково-прикладного завдання шляхом поглибленого опанування обраної теми та методів дослідження, демонстрації вмінь логічно-послідовного викладу дослідницького матеріалу, а також навичок практичного застосування теоретичних знань для виконання завдань відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Митна і податкова справа».

Для досягнення мети необхідно виконати такі завдання:

- опрацювати, систематизувати, узагальнити та поглибити теоретичні знання у контексті вирішення певних практичних завдань;
- сформулювати конкретну прикладну проблему, що не знайшла достатнього висвітлення у науковій літературі та не вирішена на практиці;
- науково обґрунтувати необхідність застосування інструментарію (методів, прийомів і засобів) для вирішення визначеної проблеми;
- встановити внутрішні і зовнішні зв'язки між явищами та процесами, які є суттєвими для вирішення конкретного практичного завдання;
- сформулювати висновки, рекомендації і пропозиції за результатами проведеного дослідження.

Відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Митна і податкова справа» виконання міждисциплінарної курсової роботи вимагає виконання таких функцій.

Аналітична функція передбачає уміння опрацьовувати статистичну інформацію, що стосується митно-податкової, аналізувати ефективність діяльності митних та податкових інституцій.

З *організаційною функцією* пов'язані навички обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень, виявлення можливостей

зростання публічних доходів та оптимізації публічних видатків.

Закріплення умінь *статистичної функції* відбувається при написанні аналітичного розділу курсової роботи, коли студентам доводиться працювати з великою кількістю первинних документів, збирати й систематизувати інформацію про доходи та видатки.

Контрольна функція забезпечує вміння відстежувати стан виконання заходів щодо підвищення ефективності управління доходами та видатками, систематизувати оперативну інформацію щодо виконання планових показників та здійснення відповідних заходів та ін.

Пошук достовірної інформації та її систематизація сприятиме оволодінню студентом вміннями сучасного фахівця в межах *інформаційної функції*. Інформаційна функція передбачає вироблення вміння здійснювати пошук, акумулювати, систематизувати й нагромаджувати потрібну для виконання наукового завдання нормативно-правову, соціально-економічну, науково-методичну, довідкову та іншу інформацію, перевіряти її коректність тощо.

2. Основні етапи виконання міждисциплінарної курсової роботи

Виконання міждисциплінарної курсової роботи охоплює кілька етапів:

- вибір теми;
- підбір та вивчення літератури;
- складання попереднього плану;
- консультація з викладачем – науковим керівником щодо уточнення та затвердження плану курсової роботи;
- написання та оформлення курсової роботи;
- передача завершеної курсової роботи на кафедру фінансів для реєстрації та рецензування;
- оцінювання курсової роботи за встановленими критеріями оцінювання;
- захист курсової роботи.

2.1. Вибір теми міждисциплінарної курсової роботи

У процесі вибору теми міждисциплінарної курсової роботи доцільно керуватися такими мотивами, як: обізнаність щодо проблеми та її актуальності; наявність інформаційно-статистичної бази; можливість отримання практичних результатів; можливість продовження дослідження у подальших наукових роботах (наприклад, випускній кваліфікаційній роботі).

Вибір теми міждисциплінарної курсової роботи здійснюється із запропонованого переліку. Виходячи зі своїх наукових інтересів студент може запропонувати власну тему курсової роботи, обґрунтувавши при цьому її актуальність та своєчасність.

Обрана тема погоджується з науковим керівником і затверджується. Змінити або коригувати тему можна з дозволу наукового керівника при достатньому обґрунтуванні студентом доцільності таких дій.

2.2. Підбір літературних джерел

Міждисциплінарна курсова робота виконується на основі поглибленого вивчення та творчого критичного осмислення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, чинного законодавства України та міжнародних законодавчих актів, передового досвіду, у тому числі зарубіжного, щодо обраної проблеми.

Мінімальний перелік основних літературних джерел подається у цих методичних рекомендаціях, однак він відображає лише загальну уяву щодо того чи іншого напрямку дослідження, не розкриваючи усіх глибинних аспектів. Тому з метою якісного виконання роботи студентам необхідно здійснити самостійний підбір додаткових літературних джерел, аналіз яких забезпечить належний рівень проведення дослідження.

У процесі виконання курсової роботи рекомендується використовувати літературні джерела за останні 5 років, що зумовлює необхідність ретельного вивчення нових видань підручників, навчальних і практичних посібників,

монографій, а також статей у наукових журналах та періодичній пресі, які послідовно і логічно розкривають тему. Не допускається виконання міждисциплінарної курсової роботи виключно за матеріалами навчальних підручників і посібників. Основними літературними джерелами мають стати наукові видання й публікації.

Необхідну статистичну інформацію можна знайти на офіційних сайтах Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної податкової служби України, Державної митної служби України, Національного банку України, Державної служби статистики України, Пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування України, Євростату, Всесвітньої митної організації та ін.

Попереднє ознайомлення з літературними джерелами є основою для складання плану курсової роботи.

2.3. Робота над планом міждисциплінарної курсової роботи

План є важливою основою майбутньої міждисциплінарної курсової роботи. Він визначає загальну спрямованість дослідження, дає змогу логічно пов'язати окремі проблемні аспекти обраної теми, розмістити їх у певній послідовності. При цьому слід мати на увазі, що всі проблемні аспекти пов'язані єдиною метою дослідження. Дослідження потрібно починати із загальних теоретичних положень, а потім переходити до аналізу конкретних явищ і процесів з використанням фактографічних даних.

План самостійно складається студентом після попереднього опрацювання інформаційних джерел, погоджується з науковим керівником та затверджується.

Структура плану визначається обсягом і складністю дослідження. Оптимальний варіант – три розділи. Пункти плану повинні відобразити сутність теми, бути короткими, лаконічними та викладатися у логічній послідовності.

У процесі написання курсової роботи план може уточнюватися. Зміни в

плані слід погоджувати з науковим керівником.

План складає основу *змісту* міждисциплінарної курсової роботи.

2.4. Структура і зміст міждисциплінарної курсової роботи

Міждисциплінарна курсова робота повинна бути виконана самостійно і мати чітку і логічну структуру, складовими якої є такі елементи:

- титульний аркуш (додаток А);
- зміст (додаток Б);
- вступ (додаток В);
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел (додаток Г);
- додатки (за необхідності).

Титульну сторінку включають до загальної нумерації, але не нумерують. Номери наступних сторінок проставляють арабськими цифрами у верхньому правому куті.

Зміст є ідентичним до плану курсової роботи із зазначенням відповідних сторінок, з яких починається кожний структурний елемент. Його розміщують після титульної сторінки (додаток Б).

Вступ до курсової роботи повинен містити:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- оцінювання сучасного стану проблеми, визначення вирішених та невирішених завдань, що існують у цій сфері;
- короткий аналіз досліджень провідних учених і фахівців у досліджуваній сфері;
- мету і завдання дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження, що використовувалися у процесі написання курсової роботи;
- відомості про інформаційно-фактологічну базу дослідження;

– інформацію про структуру роботи (див. додаток В).

Основна частина курсової роботи передбачає дослідження теоретичних та проблемних аспектів обраної теми. Тому у цій частині доцільно викласти сучасні відомості та уявлення про об'єкт (предмет) дослідження, які є необхідними та достатніми для вирішення завдань, поставлених у курсовій роботі. Викладаючи зміст роботи, студент повинен показати вміння аналізувати й узагальнювати теоретичні та практичні матеріали. Обов'язковим елементом є посилання на використані джерела інформації.

Важливим елементом роботи є аналіз нормативно-правового поля. Також у ході дослідження необхідно проаналізувати статистичні дані, які стосуються досліджуваної проблеми, джерелом яких є статистичні щорічники, дані офіційних сайтів тощо. Цифровий матеріал має бути поданий у вигляді таблиць і рисунків (схем, діаграм, графіків), які є логічним продовженням викладених теоретичних положень. Кожна таблиця та рисунок мають супроводжуватися аналізом змісту та посиланням на джерело інформації. Одна з головних вимог до графічного і табличного матеріалу – наочність. Заголовки (назви) таблиць, схем, графіків, діаграм мають відображати основний зміст матеріалу та період дослідження. У таблицях вказуються одиниці виміру, а в графіках та діаграмах – масштаб.

Перше питання міждисциплінарної курсової роботи має теоретичний характер, тут наводять погляди провідних вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів щодо сутності досліджуваних категорій, понять, явищ і подій; розглядають історичні аспекти еволюції фінансових відносин у досліджуваній сфері; відображають нормативно-правове забезпечення проблеми.

Друге питання міждисциплінарної курсової роботи має аналітико-дослідницький характер. Забезпечуючи логічну послідовність дослідження, він повинен поєднати викладені теоретичні засади та вміння використовувати обрані методи дослідження для аналізу та оцінки статистичних даних.

У цьому питанні розкривається сучасний стан предмета вивчення на обраному об'єкті дослідження; здійснюється аналіз фінансово-економічних показників, що характеризують стан та тенденції розвитку напряму

дослідження; проводиться кількісна та якісна оцінка факторів, що зумовили динаміку окремих показників на об'єкті дослідження.

Важливе значення має підбір і опрацювання фактичних та статистичних даних. Показники необхідно відбирати не менше, ніж за останні три роки, аналізувати їх, зіставляти, узагальнювати, групувати у таблиці. Таблиці повинні бути не громіздкими, а зручними та зрозумілими для огляду й аналізу. Разом з таблицями пропонується використовувати графіки, діаграми та схеми, що дасть змогу наочно ілюструвати процеси та закономірності, які розглядаються в роботі. Формуючи таблиці і діаграми, слід продемонструвати набуті навички застосування різноманітних методів аналізу, порівняння, виявлення позитивних і негативних тенденцій, вміння оцінювати ефекти та ризики тощо. Цифрові матеріали повинні бути пов'язані із відповідними коментарями автора. В оформленні таблиць, рисунків, іншого ілюстративного матеріалу, додатків потрібно дотримуватися установлених стандартних вимог.

У *третьому питанні* обґрунтовують рекомендації, пропозиції щодо удосконалення предмета дослідження, його інформаційного, методичного та організаційного забезпечення із врахуванням результатів аналізу, здійсненого у другому питанні курсової роботи. Цей пункт може містити дослідження зарубіжного досвіду та можливостей його впровадження в Україні.

Зміст питань відповідних пунктів міждисциплінарної курсової роботи має відповідати їх назві. Теоретичні положення слід пов'язувати з практичним станом досліджуваного питання. Наприкінці кожного питання стисло – 2-3 речення – формуються висновки.

Висновки є окремим елементом міждисциплінарної курсової роботи, що відображає стислий виклад результатів проведеного дослідження. У висновках коротко наводяться найбільш важливі положення, які містять обґрунтовані, чіткі, лаконічні формулювання вирішеної проблеми; узагальнюються результати аналізу об'єкта дослідження за визначеним напрямом дослідження; подаються пропозиції щодо удосконалення досліджуваного напряму діяльності. Пропозиції мають бути спрямовані як на вирішення окремих теоретичних питань, так і проблем практичного характеру. Формуючи пропозиції, необхідно

визначити їхню конкретну доцільність на даний час або у майбутньому, звертаючи увагу на наслідки економічного, екологічного й соціального характеру. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно на підставі практичного досвіду, так і шляхом узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах.

Додатки містять матеріал, який не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг.

Загальний обсяг курсової роботи має бути в межах 30–35 сторінок.

Перелік літературних джерел, використаних при написанні роботи, наводиться у *списку використаних джерел*. Список використаних джерел може містити орієнтовно 20–25 найменувань. Опис використаних джерел необхідно складати відповідно до вимог державних стандартів опису літературних джерел (з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015).

3. Вимоги до оформлення міждисциплінарної курсової роботи

Міждисциплінарна курсова робота – це рукопис, оформлення якого має здійснюватися відповідно до встановлених стандартів і чинних вимог. Міждисциплінарну курсову роботу оформляють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм), друк виконують за допомогою комп'ютерної техніки на одному боці аркуша білого паперу. Набір тексту роботи має виконуватися з використанням текстового редактора MS Word, (шрифт Times New Roman, кегль (розмір) 14 з міжрядковим інтервалом 1,5). Абзацний відступ має бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25 мм).

Текст роботи слід друкувати з урахуванням таких розмірів полів: ліве 25 мм, верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 15 мм.

Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами із застосуванням наскрізної нумерації упродовж усього її тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці. Титульний аркуш потрібно внести до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші

не проставляють.

Зміст роботи викладають на другій сторінці. В ньому послідовно записують найменування питання плану (ліворуч), а праворуч визначають номер сторінки, з якої воно починається. Вступ, висновки, список використаних джерел, додатки у плані нумерації не мають.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують, а їхні назви правлять за заголовки структурних елементів. Кожний структурний елемент, а також пункт починають з нової сторінки, у кінці назви крапка не ставиться.

Кожне питання, зазначене в плані курсової роботи, слід виносити у заголовок і починати з нової сторінки. Перед назвою питання вказують його номер. Заголовки пунктів слід розташовувати посередині рядка і друкувати напівжирним шрифтом великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Приклад:

**1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ
ДЕРЖАВИ**

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти шляхом підчищення або зафарбовування коректором і нанесення на тому самому місці або між рядками виправленого зображення від руки. Виправлення здійснюється чорним кольором.

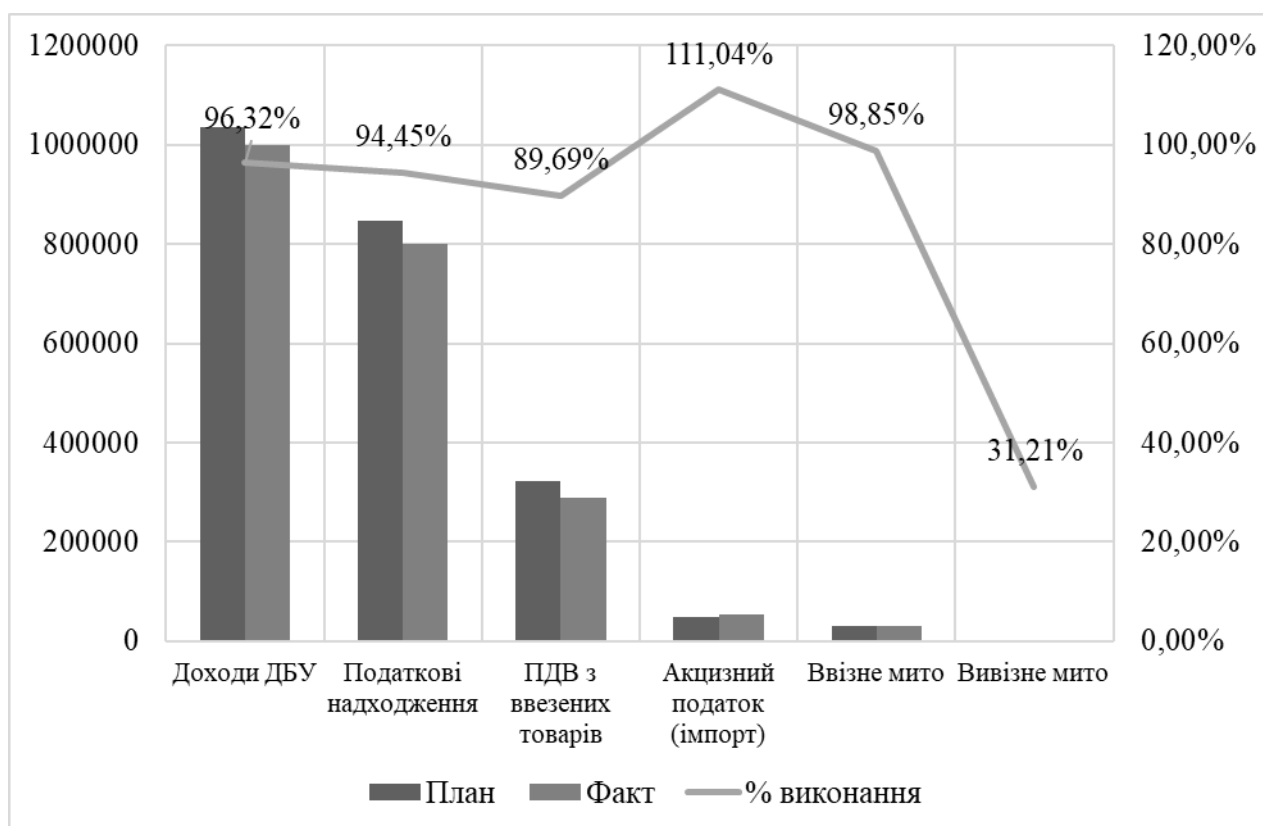
Після списку використаних джерел студент ставить свій підпис і дату виконання роботи. Робота подається на кафедру для реєстрації у зшитому вигляді у папці (без файлів).

Оформлення таблиць, рисунків, цитат. Наявність у роботі ілюстрацій, які називаються «рисунками» (схеми, діаграми, графіки), дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття. Одна з головних вимог до графічного і табличного матеріалу – це наочність. Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони

згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, то необхідно дотримуватися вимог чинного законодавства про авторські права, тобто посилатися на джерело.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під нею. Ілюстрація позначається словом «рисунок», яке разом з номером і назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад: «Рис. 1.1. Динаміка відсотку виконання дохідної частини Державного бюджету України в розрізі митних платежів у 2021 році» (див. приклад).

Приклад:

Рис. 1.1. Динаміка відсотку виконання дохідної частини Державного бюджету України в розрізі митних платежів у 2021 році

Примітка. Побудовано автором за даними [22]

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: рис. 1.1. – перша ілюстрація у

першому розділі.

Цифровий матеріал зазвичай оформлюють у вигляді таблиць. За змістом таблиці поділяються на аналітичні і неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення про нове знання, яке описується у тексті словами «таблиця дає змогу зробити висновок, що...», «із даних таблиці видно, що...» і т. ін. В неаналітичних таблицях розміщують здебільшого числові дані, необхідні лише для подання інформації або констатації певного стану речей.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

Заголовки розміщують над таблицями. Справа над тематичним заголовком з великої літери пишуть слово «Таблиця», її порядковий номер. Знак «№» перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номера питання та порядкового номера таблиці: *Таблиця 2.1* (перша таблиця другого питання).

Приклад:

Таблиця 2.1

Результати роботи митних органів щодо акумулювання надходжень митних платежів до Державного бюджету України, млн. грн.

Найменування показника	Роки					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Доходи Державного бюджету України	706509	907358	1060922	998345	1076027	1097547
Податкові надходження	598285	747214	881821	799776	851116	949457
у т.ч., надходження митних платежів:	236829	317060	370161	373306	362421	432768
ПДВ з ввезених на територію України товарів	181453	250530	295377	289760	274114	343078
Акцизний податок (імпорт)	35006	41989	47708	53461	57847	55756
Ввізне мито	20001	23898	26560	29855	30203	33485
Вивізне мито	369	643	516	230	257	449
Приріст надходжень митних платежів, %	116,31%	133,88%	116,75%	100,85%	97,08%	119,40%

Примітка. Розраховано за даними [23]

Таблицю розміщують у тексті після першого посилання на неї. Громіздкі таблиці (обсягом А4 і більше) допоміжного чи довідкового характеру необхідно винести у додатки.

Формули розташовують посередині сторінки безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються. Зверху та знизу від кожної формули або рівняння слід залишити один вільний рядок. Формули або рівняння друкують, застосовуючи редактор формул.

До формул застосовують наскрізну нумерацію у межах розділу. Номер формули або рівняння складається із номера розділу та порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад: формула 1.3 – третя формула у першому розділі. Номер формули або рівняння зазначають в дужках у кінці того ж рядка, де записано формулу.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій їх наведено у формулі чи рівнянні. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта варто подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Цитати у роботі, які наведені дослівно, беруться в лапки. Після закінчення цитати або цифрової інформації у квадратних дужках зазначається порядковий номер джерела, який міститься у списку; далі через кому сторінка, звідки взята цитата чи цифра. Наприклад, посилання [5, с. 10] означає, що цитату взято з джерела, зазначеного у списку використаних джерел під номером 5 на сторінці 10.

Оформлення списку використаних джерел. Список використаних джерел містить перелік джерел, із яких у роботі використано ті чи інші матеріали та на які обов'язково мають бути посилання у тексті. Цей перелік починають із нової сторінки, подаючи бібліографічні описи в порядку, за яким їх уперше згадують у тексті або в алфавітному порядку з наскрізною нумерацією.

Бібліографічні описи джерел у переліку наводять відповідно до чинних стандартів (з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015).

Кількість використаних джерел у міждисциплінарній курсовій роботі – 20-25 найменувань, із них 50% мають бути видані (оприлюднені) упродовж останніх 3–5 років, бажано також використовувати джерела, опубліковані за кордоном і розміщені на зарубіжних Інтернет-сайтах. Іншомовні джерела подаються мовою оригіналу.

Приклад оформлення списку використаних джерел наведено у додатку Г.

Оформлення додатків. Додатки, як продовження роботи, оформляють на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Заголовок додатка розташовують у верхній частині аркуша симетрично до тексту сторінки, він пишеться з великої букви. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово «Додаток» і велику літеру, що позначає номер додатка, наприклад: «Додаток А».

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Додатки повинні мати спільну з попереднім текстом наскрізну нумерацію сторінок.

4. Оцінювання та процедура захисту міждисциплінарної курсової роботи

Виконана курсова робота у встановлений термін здається на кафедру і після реєстрації передається науковому керівнику для *рецензування*. Курсова робота рецензується в межах 10 днів після її реєстрації.

У рецензії науковий керівник зазначає позитивні аспекти й недоліки курсової роботи, оцінює ступінь самостійності формування основних положень та висновків, обсяг опрацьованої інформації, дотримання вимог щодо змісту й оформлення роботи, а також робить висновок щодо допуску до захисту. У результаті рецензування курсової роботи керівник оцінює якість написання роботи за 100-бальною шкалою.

У разі незадовільної оцінки робота повинна бути перероблена з урахуванням зауважень рецензента. Роботи, що не одержали позитивного відгуку наукового керівника до захисту не допускаються

Процедура захисту передбачає стислий виклад студентом головних проблем дослідження та їх вирішення, відповіді на запитання.

Оцінка за міждисциплінарну курсову роботу виставляється за результатами її публічного захисту та змістового наповнення із врахуванням питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Підготовка тексту роботи	60
Захист роботи	40

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за міждисциплінарну курсову роботу визначається як середньозважена величина від оцінки за курсову роботу безпосередньо та захист курсової роботи студентом з наступним переведенням даних 100-бальної шкали оцінювання в шкалу за системою ECTS у наступному порядку.

Критерії оцінювання міждисциплінарної курсової роботи:

Підсумкові оцінки			Критерії оцінювання знань
За шкалою ECTS	За національною шкалою	Бали	
1	2	3	4
<i>A</i>	<i>Відмінно</i>	90-100	Виставляється, якщо студент: 1) показав глибокі теоретичні знання з дисциплін, які входять до переліку виконання міждисциплінарної курсової роботи; 2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки; 3) дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження; 4) виконав роботу грамотно літературною українською мовою; 5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; 6) на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, твердо і впевнено відповів на запитання членів комісії.
<i>B</i>	Добре	85-89	Виставляється, якщо студент: 1) показав досить високі теоретичні знання тих дисциплін, з яких виконана міждисциплінарна курсова робота; 2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати обґрунтовані висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; 3) дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх

			<p>обґрунтування;</p> <p>4) виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки;</p> <p>5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін;</p> <p>6) на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії;</p>
<i>C</i>	<i>Добре</i>	75-84	<p>Виставляється, якщо студент:</p> <p>1) показав добрі теоретичні знання з тих дисциплін, теми яких представлені на виконання міждисциплінарної курсової роботи;</p> <p>2) володіє навиками дослідної роботи на достатньому рівні, зокрема щодо: збору даних, вміння аналізувати, критично осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до інформації, відображеної у використаних джерелах літератури;</p> <p>3) пропозиції і рекомендації є частково обґрунтованими і не завжди самостійними;</p> <p>4) зміст роботи містить частково стилістичні і редакційні помилки;</p> <p>5) оформлення роботи відповідає вимогам методичних вказівок;</p> <p>6) на захисті показав добрі знання з досліджуваної теми та відповідав добре на поставлені додаткові питання;</p>
<i>D</i>	<i>Задовільно</i>	65-74	<p>Виставляється, якщо студент:</p> <p>1) показав достатні теоретичні знання з тих дисциплін, з яких виконана дана робота;</p> <p>2) в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності;</p> <p>3) не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження, або обґрунтувати їх;</p> <p>4) допускає помилки в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату;</p> <p>5) допускає численні граматичні та стилістичні помилки;</p> <p>6) на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії;</p>
<i>E</i>	<i>Достатньо</i>	60-64	<p>Виставляється, якщо студент:</p> <p>1) показав слабкі теоретичні знання з тих дисциплін, з яких виконана дана робота;</p> <p>2) первинними навиками дослідної роботи</p>

			<p>оволодів не в повному обсязі, зокрема, що стосується: обробки статистичних даних, їх аналізу, формулювання висновків;</p> <p>3) в роботі мають місце окремі фактичні помилки і неточності;</p> <p>4) висновки і пропозиції є недостатньо сформульованими;</p> <p>5) допускає численні граматичні та стилістичні помилки та помилки у оформленні роботи;</p> <p>6) на захисті продемонстрував достатні знання з теми дослідження, не впевнено відповідає на додаткові запитання членів комісії;</p>
<i>FX</i>	<i>Незадовільно з можливістю повторного курсу</i>	35-59	<p>Виставляється, якщо студент:</p> <p>1) виконав міждисциплінарну курсову роботу з порушенням вимог до виконання даного виду робіт, зокрема що стосується оформлення структурних елементів міждисциплінарної курсової роботи;</p> <p>2) зміст міждисциплінарної курсової роботи містить неактуальну аналітичну та статистичну інформацію;</p> <p>3) у роботі відсутні чи неналежно викладені висновки до роботи;</p> <p>4) містяться стилістичні недоліки та помилки;</p> <p>5) студент погано володіє інформаційною базою теми дослідження, не відповідає на додаткові запитання.</p>
<i>F</i>	<i>Незадовільно з обов'язковим повторним курсом</i>	1-34	<p>Виставляється, якщо студент на захисті проявив повне незнання досліджуваної теми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамотійне виконання міждисциплінарної курсової роботи або ж не був допущений до захисту по причині недопрацювання тексту міждисциплінарної курсової роботи.</p>

ПЕРЕЛІК ТЕМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Алгоритм вирішення конфліктної ситуації та врегулювання податкових спорів
2. Альтернативні системи оподаткування як засіб стимулювання бізнесу в Україні
3. Антиінфляційна політика Національного банку України в перехідний період
4. Архітектура податкової системи України
5. Бюджетна безпека України в умовах глобальних та внутрішніх економічних викликів
6. Бюджетна політика у контексті стратегії соціально-економічного розвитку України
7. Бюджетне забезпечення реалізації функцій держави
8. Вартість грошей та способи її оцінки стосовно різних форм грошей в різні історичні періоди
9. Виробництво тютюнових та алкогольних виробів: митно-податковий аспект
10. Відповідальність за порушення податкового законодавства в Україні та країнах ЄС
11. Вплив бюджету на соціально-економічний розвиток адміністративно-територіальних одиниць
12. Вплив війни в Україні на функціонування публічних фінансів
13. Гральний бізнес в Україні: основні правила і оподаткування
14. Грошово-кредитна політика України в перехідний період у світлі основних положень кейнсіанської, кількісної і монетаристської теорій
15. Декларування доходів громадян в Україні та країнах ЄС
16. Декларування товарів з використанням інформаційних технологій та послуг митних брокерів
17. Державна податкова служба України: організаційна структура й пріоритетні функції

18. Державне регулювання кредитних відносин у країнах з розвинутою ринковою економікою
19. Державний бюджет України: особливості формування та виконання
20. Державний бюджет як інструмент макроекономічного регулювання
21. Діджиталізація митної сфери України з урахуванням функціоналу автоматизованої системи митного оформлення «Інспектор–2006»
22. Еволюція оподаткування сільськогосподарської діяльності
23. Екологічний податок як фактор ефективного впливу на обсяг відходів підприємств
24. Економічна основа та загальна схема організації грошового обігу
25. Економічна сутність та адміністрування місцевих податків і зборів
26. Електронне декларування та відшкодування ПДВ
27. Єдиний податок: платники, ставки та елементи декларування і сплати
28. Загальні особливості оподаткування послуг ІТ-технологій в Україні
29. Загальнодержавні податки і збори, їхня роль у формуванні доходів бюджету
30. Захист інформації в інформаційних системах митних інституцій
31. Історичні етапи процесу запровадження національної валюти в Україні і розбудови власного емісійного механізму
32. Історія розвитку інформаційних систем в митній справі
33. Класифікація та кодування інформації в митній справі
34. Комерційні програмні продукти митного оформлення. Електронна митниця
35. Контрабанда товарів: теоретико-правова характеристика та способи протидії
36. Металістична теорія грошей, її представники та особливості розуміння суті грошових відносин
37. Механізм оподаткували електронного бізнесу в Україні
38. Механізм реалізації грошової реформи в Україні
39. Митні й податкові аспекти здійснення поштової та кур'єрської діяльності

40. Міжбюджетні трансферти як інструмент бюджетного механізму стійкого інклюзивного зростання держави
41. Міжнародні стандарти електронного обміну даними в митній сфері
42. Місце і роль комерційного кредиту в економіці України
43. Місцеві податки і збори як складова системи оподаткування в Україні
44. Напрями вдосконалення адміністрування податку на прибуток підприємств
45. Напрями податкового регулювання фінансової діяльності підприємств у сучасних умовах
46. Наукові основи побудови податкової системи
47. Номіналістична теорія грошей, її походження та зв'язок із сучасною грошовою теорією та практикою організації грошового обігу
48. Облік і оподаткування інтернет-торгівлі в Україні та розвинених країнах світу
49. Оподаткування діяльності нафто-газових підприємств
50. Оподаткування та податкове регулювання діяльності з виробництва та реалізації алкогольних напоїв
51. Оптимізація бюджетного фінансування науки та інновацій
52. Організація діяльності Державної казначейської служби України на стадіях бюджетного процесу
53. Організація фінансового забезпечення розвитку територіальних громад
54. Організація фінансового контролю за виконанням місцевих бюджетів
55. Основні передумови та необхідність появи грошей
56. Основні поняття і роль інформаційних систем та технологій в митній справі
57. Основні суб'єкти грошового обігу, особливості їх взаємодії в ринкових умовах господарювання
58. Основні умови ефективної діяльності податкового консультанта
59. Особливості бюджетного процесу в умовах воєнного стану
60. Особливості контролю за справлянням акцизного податку до бюджету
61. Особливості оподаткування приватної медичної практики

62. Особливості оподаткування транспортно-експедиторських послуг
63. Перспективні напрями діджиталізації сервісної роботи митних та податкових органів в Україні на базі досвіду розвинених країн світу
64. Підвищення ефективності контролю органів Державної казначейської служби України за виконанням бюджетів
65. Планування видатків Державного бюджету України в умовах глобальних та внутрішніх економічних викликів
66. Планування доходів Державного бюджету України в умовах глобальних та внутрішніх економічних викликів
67. Податки на споживання у регулюванні соціально-економічних процесів
68. Податкова безпека держави як компонента національної безпеки
69. Податкова політика в країнах з перехідною економікою
70. Податкова політика держави та основні принципи її формування
71. Податкова політика України та розвинених країн світу в контексті оподаткування видів економічної діяльності
72. Податкова соціальна пільга та її роль в оподаткуванні доходів громадян
73. Податкове регулювання інвестиційної діяльності як фактор економічного зростання
74. Податкове регулювання торгівлі у структурі видів економічної діяльності
75. Податкове стимулювання інноваційних проектів в період відбудови економіки України
76. Податкові важелі підтримки соціально-економічного розвитку територіальних громад
77. Податкові пільги при оподаткуванні послуг ІТ-технологій України та деяких зарубіжних країн
78. Податкові соціальні пільги: право на застосування та порядок отримання
79. Поняття інфляції, її основні форми прояву та закономірності розвитку інфляційних процесів
80. Порядок визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів
81. Порядок нарахування, обліку та сплати ПДВ до бюджету

82. Порядок нарахування, сплати та обліку податку на доходи фізичних осіб
83. Призначення та основні принципи побудови ЄАІС Державної митної служби України
84. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту
85. Програмно-інформаційні комплекси ЄАІС Державної митної служби України
86. Публічні фінанси як складова фінансової системи
87. Реформування місцевих фінансів України в контексті світового досвіду
88. Реформування податкової системи України в умовах протидії ризикам воєнного часу
89. Розвиток податкового планування та консультування в Україні
90. Розвиток системи податків як основи зміцнення державних фінансів
91. Роль банківської системи у формуванні пропозиції грошей
92. Роль і значення інформації в діяльності податкового консультанта
93. Система міжбюджетних трансфертів та шляхи їх вдосконалення
94. Системи передачі інформації в митній службі. Захист митної електронної інформації
95. Соціально-економічний дискурс та функції податків
96. Споживчий кредит, його сутність та перспективи застосування в Україні
97. Способи подолання соціальних наслідків інфляції
98. Стабілізація грошово-кредитної політики України в період воєнного часу
99. Структура видатків Державного бюджету України та шляхи її оптимізації
100. Структура доходів Державного бюджету України та шляхи її оптимізації
101. Структура, склад і функції ЄАІС
102. Сутність податкової політики та напрямки її проведення в умовах воєнного стану
103. Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни
104. Суть та механізм формування пропозиції грошей, їх графічне відображення
105. Суть та особливості функціонування грошового ринку

106. Технології бюджетування та шляхи їх удосконалення
107. Технології управління фіскальними ризиками: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення
108. Технологічне забезпечення інформаційних систем у митній справі
109. Типова структура і склад інформаційних систем
110. Удосконалення процедур митного та податкового регулювання зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням міжнародної практики
111. Управління бюджетними ризиками в умовах бюджетної реформи
112. Фактори що впливають на ефективність податкової системи в Україні
113. Фінанси об'єднаних територіальних громад
114. Фінансова та страхова діяльність: податковий аспект
115. Фінансовий механізм економічного зростання й підвищення суспільного добробуту в Україні
116. Фінансові аспекти післявоєнної відбудови економіки України
117. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування: склад та шляхи оптимізації
118. Формування і реалізація бюджетних програм в умовах бюджетної децентралізації
119. Формування фіскальної безпеки держави: сучасні пріоритети
120. Характеристика основних елементів грошової системи, їх роль в організації грошового обігу
121. Характеристика основних інструментів грошово-кредитного регулювання і впливу на грошовий обіг: операції на відкритому ринку, мінімальні обов'язкові резерви, політика облікової ставки
122. Характеристика структури та основних інститутів грошового ринку
123. Цілі грошово-кредитної політики центрального банку і рівновага на грошовому ринку

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бандурка О.М. Гроші та кредит : підручник. Львів : Магнолія, 2018. 367 с.
2. Бондаренко Є. Фіскально-контролюючі особливості діяльності митних органів. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1 (66). С. 226–236.
3. Бюджетна система: підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
4. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
5. Валігура В.А. Сучасні тенденції гармонізації ПДВ у країнах Європейського Союзу. *Фінанси України*. 2022. № 3. С. 22-37.
6. Валігура В.А., Герчаківський С.Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. *Світ фінансів*. 2022. №3.
7. Войцещук А. Д. Інформаційні технології в забезпеченні безпеки митного простору України. Наукові записки *Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2017. № 5(33). С. 84–89.
8. Войцещук А. Д. Митний простір України : глобальні виклики та ризики : моногр. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 438 с.
9. Герчаківський С. Митна справа : навч. посібник. Тернопіль. 2020. 316 с.
10. Герчаківський С.Д. Антикризове податково-митне регулювання в контексті протидії поширенню COVID-19 в Україні. *Збірник наукових праць «Економічний аналіз»*. 2022. №3.
11. Герчаківський С.Д., Герчаківська О.Я. Фіскально-правовий моніторинг судового розгляду справ про митні правопорушення. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 3. С.34-44.
12. Гладких Д.М. Ключові чинники інфляції та шляхи її зниження в Україні. *Стратегічні пріоритети*. 2019. № 1(49). С. 91-101.
13. Горин В. П., Коваль С.Л. Проблеми бюджетного фінансування та перспективи застосування інструментів фандрайзингу у системі вищої освіти України. *Економіка і держава*. 2021. № 8. С. 42–46.
14. Гребельник О. П. Митна справа : підручник. 5-те вид., оновл. та доповн. К. : ЦУЛ, 2019. 472 с.

15. Гроші та кредит: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 216 с.
16. Гроші та кредит: підручник /за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль. ТНЕУ, 2018. 892 с.
17. Гуцаленко Л. В. Марчук У. О., Фабіянська В. Ю. Митний пост-аудит : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2018. 387 с.
18. Гуцул І. А. Митна політика зарубіжних країн : навч. посіб. / І. А. Гуцул. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 198 с.
19. Гуцул І. А., Крисовата К. В., Титор В. Й. Актуальні тенденції митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-65>
20. Дем'янишин В. Сучасна парадигма бюджетного механізму держави. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2018. Випуск 40. Частина 1. С. 140–150.
21. Дем'янишин В., Лободіна З. Розвиток вчення про фінансову політику, фінансову систему, фінансово-кредитний механізм та фінансові ресурси у працях українського науковця Михайла Крупки. *Світ фінансів*. 2022. Випуск 4 (696). С. 118–140.
22. Дем'янюк А. Перспективи бюджетної децентралізації в контексті світового досвіду. *Інфраструктура ринку*. Вип. 38. 2019. С. 318–322.
23. Десятнюк О. М., Марченко Л. І. Науково-методичні детермінанти податкової політики в умовах трансформації національної економіки. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 4. С. 8–19.
24. Дзюблюк О.В. Еволюція ролі золота у сучасній монетарній системі. *Банківська справа*. 2020. №1. С.3-27.
25. Дзюблюк О.В. Теоретико-методологічні підходи до визначення сутності грошей як економічної категорії. *Вісник ТНЕУ*. 2018. Вип.2. С.21-35.
26. Дзюблюк О.В. Теоретичні аспекти визначення вартості грошей залежно від їх форм в обігу. *Світ фінансів*. 2018. №1(54). С.82-94.
27. Дрозд Л. М., Русін В. М. Особливості зупинення органами ДКСУ операцій

- з бюджетними коштами. *Методологічні проблеми фінансової теорії та практики* : збірн. наук. праць. Тернопіль : Вектор, 2019. С. 43–46.
28. Іванова А. Особливості забезпечення соціального захисту в умовах децентралізації бюджетних повноважень. *Світ фінансів*. 2021. № 1(66). С. 38-47.
29. Івашова Л. М., Кийда Л.І. Діджиталізація митних процедур: сучасний стан та перспективи розвитку митної справи. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 3 (22). С. 218-230.
30. Казначейська система: підручник / за наук. ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого, д. е. н., проф. О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
31. Калашнікова О. Сутність і зміст поняття інформаційних технологій у державній митній справі. *Інформаційне право*. 2018. № 6. С. 226-230.
32. Карпишин Н. І., Сидор І. П. Фінансування медичних послуг: досвід зарубіжних країн і України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 8. С. 9-14.
33. Кириленко О. П., Малиняк Б. С., Письменний В. В., Русін В. М. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади: навч. посіб. для посадових осіб місцевого самоврядування. Асоціація міст України. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 396 с.
34. Кізіма А. Я, Лободіна З. М., Марущак Л. І. Оцінювання фіскальної та регулюючої ролі ПДВ. *Галицький економічний вісник*. 2020. №6 (67). С. 129-136
35. Кізіма А., Лободіна З. Трансформація технологій бюджетування в контексті забезпечення інклюзивного сталого зростання держави. *Світ фінансів*. 2020. Вип. 1 66). С. 24–37.
36. Коваленко В.В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 12. С. 445–449.
37. Коваленко В.В., Шепель Є.В. Вплив монетарних чинників на позиціонування інфляційної складової у діяльності банків: методологічні та практичні

- аспекти оцінювання. Одеса: Видавництво «Атлант». 2015. 242 с.
38. Коваленко Ю. М. Вплив кредитно-інвестиційного механізму фінансування економічних процесів на розвиток малого та середнього бізнесу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 3 (23). С. 101–109.
  39. Коваль С. Л., Сидор І. П. Фінансове забезпечення банківських послуг. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 30-35.
  40. Крисовата К. В. Ефективність митного контролю в контексті протидії фіскальним ризикам та контрабандним явищам. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/463>
  41. Крисоватий А.І. Новий прагматизм фіскалізації публічних фінансів. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1 (66). С. 10-23.
  42. Крисоватий, А. І., Синютка Н.Г. Партиципаторний бюджет як елемент діджиталізації фіскального простору України. *Фінанси України*. 2019. Вип. 11. С. 110-124.
  43. Лемеха Р. Автоматизація та інформатизація митних процедур як пріоритетні напрями вдосконалення адміністрування митних режимів в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2020. № 11. С. 126 – 133.
  44. Лободіна З. Бюджетний механізм: концептуальні засади та перспективи модернізації : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 412 с.
  45. Лободіна З., Дем'янишин В., Кізима Т., Савчук С. Сучасні тенденції розвитку та наслідки трансформації бюджетної системи України в контексті реформування управління публічними фінансами. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 4. С. 38–56.
  46. Лободіна З., Корнацька Р., Нечепоренко В. Міжбюджетні трансферти як фінансовий інструмент зменшення диспропорцій та активізації регіонального розвитку. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 1 (74). С. 76–89.
  47. Луцик А.І. Обґрунтування пріоритетності досягнення цілей сталого розвитку у здійсненні фіскальної політики. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1(66). С. 89-101

48. Маршалок Т. Я. Аналіз фіскальної політики та макроекономічної ситуації в Україні в умовах коронакризи. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1(66). С. 102-111.
49. Матросова Л.М. Сучасні проблеми монетарної політики НБУ в умовах розвитку національної економіки. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 23. С. 500–505.
50. Письменний В.В. Теоретико-методологічні аспекти формування доходів місцевих бюджетів: моногр. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 468 с.
51. Сидор І. П. Міжбюджетні трансферти в системі доходів місцевих бюджетів: сучасний стан та напрями удосконалення. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 32. С. 363-370.
52. Сидорович О. Ю., Герчаківський С. Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. *Світ фінансів*. 2021. № 1(66). С. 210-225.
53. Сидорович О. Ю., Годованець О. В., Кекіш І. П. Митний контроль: Навчальний посібник. Тернопіль. ЗУНУ, 2021. 250 с.
54. Сидорович О.Ю. Інститут податкового адміністрування: оцінка ефективності реалізації в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 20. С. 96-102.
55. Сідляр В., Валігура В. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних загроз. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9173>
56. Скорик О. О. Інформаційні технології системи казначейського обслуговування: сучасний стан та перспективи їх удосконалення. *Державне управління: удосконалення і розвиток*. 2018. № 12. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/28.pdf.
57. Сорока П.М., Харченко В.В., Харченко Г.А. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією: Навч. посіб. К.: ЦП «Компринт», 2019. 518 с.
58. Ткачик Ф. П. Інформаційне забезпечення діяльності податкових органів на державному і територіальному рівнях. *Бізнес Навігатор*. 2021. Вип. 4 (65). С. 122-127.

59. Ткачик Ф. П. Роль податку на нерухоме майно у фіскальній політиці Європейського Союзу та економічному відновленні України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 4. С. 22-28.
60. Ткачик Ф. П., Валігура В. А., Дмитрів В. І. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/602>
61. Ткачик Ф. П., Дмитрів В. І. Адміністрування майнових податків в українській та світовій фіскальній практиці. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 40. С. 415-420
62. Угрин В. В. Діджиталізація митного контролю в Україні *Інфраструктура ринку*. 2020. № 47. С. 168–172.
63. Угрин В. В. Фіскальні та соціальні детермінанти оподаткування доходів фізичних осіб. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1 (66). С. 163–173.
64. Формування фінансового механізму сталого розвитку України: монографія / за ред.: О. П. Кириленко та О. І. Тулай. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 414 с.
65. Чайковський Я. І. Сучасний стан та напрями розвитку банківського кредитування малого і середнього бізнесу в Україні. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 3(68). – С. 80-90.
66. Шевчук А. М. Проблеми управління податковими ризиками в умовах пандемії COVID-19. *Світ фінансів*. 2021. № 1. С. 188–201.
67. Adrian, Tobias. Monetary Policy, Financial Conditions, and Financial Stability - Federal Reserve Bank of New York Staff Reports. December 2016. 44 p.
68. Dyvak M., Porplytsya N., Lobodina Z., Honchar L., Ostroverkhov V., Maslyiak Y. Interval Discrete Dynamic Model of Budget Revenues in Conditions of Shadow Economy. 2019 9th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT): Conference Paper (Ceske Budejovice, 5–7 June, 2019) – Ceske Budejovice, Czech Republic, 2019. P. 1–4.
69. Farida F. Adigamova and Aidar M. Tufetulov. Training of tax consultants: Experience and prospects. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2014. №152. Pp. 1133–1136.

70. Gruber J. Public Finance and Public Policy: textbook. 6th edition, Worth Publishers, 2019. 896 p.
71. Kizyma T. O., Lobodina Z. M., Khamyha Yu. Ya. Fraud with financial resources of the state: types and effect on the shadow economy. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 2(29). P. 355–363.
72. Krysovaty A.I., Desyatnyuk O.M., Tkachyk F.P. Theoretical logics of fiscal decentralization in the conditions of permanent transformation of interbudgetary relations. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2022, vol. 2 (43), Pp. 63-70.
73. Makin, Anthony J. International Money and Finance. New York: Routledge. 2017. 203 p.
74. Malyniak B., Martyniuk O., Kyrylenko O. Corruption and efficiency of public spending in states with various public management types. *Economic Annals-XXI*. 2019. 178(7–8). P. 17–27.
75. Mgammal, M.H. Corporate tax planning and corporate tax disclosure. *Meditari Accountancy Research*, 2019. Vol. 28 No. 2, Pp. 327-364.
76. Ostrovska H., Demianyshyn V., Maliuta L., Sherstiuk R., Kuz T., Demkiv I. Conception of an effective budget process and ways of improvement regional budget policy. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems*. 2020. 12 (7). P. 1686–1690.
77. Rauchway, Eric. *The Money Makers :How Roosevelt and Keynes Ended the Depression, Defeated Fascism, and Secured a Prosperous Peace*. New York: Basic Books. 2015. 337 p.
78. Richard W. Tresch. Public Finance: A Normative Theory: textbook. 4th edition, Academic Press, 2022. 568 p.
79. Robert D. Lee Jr., Ronald W. Johnson, Philip G. Joyce. Public Budgeting Systems: textbook. 10th edition, Jones & Bartlett Learning, 2020. 575 p.

ДОДАТОК А

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фінансів та обліку

Кафедра фінансів ім. С. І. Юрія

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА

на тему

«Податкова політика держави та основні принципи її формування»

Студентки групи ФМПС-41

Книш А.А.

Науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент
кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,

Валігура В.А.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Б

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Сутність та нормативно-правові засади податкової політики держави.....	5
2. Моніторинг та характеристика принципів податкової політики.....	10
3. Вектори удосконалення податкової політики України з урахуванням зарубіжного досвіду.....	16
Висновки.....	21
Список використаних джерел.....	23
Додатки.....	25

ДОДАТОК В

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку соціально-економічних процесів податкова політика держави відіграє пріоритетну роль ...

...

Метою роботи є ...

Для досягнення поставленої у роботі мети визначено такі завдання:

- розкрити теоретичні засади ...;
- розглянути методичку розрахунку ... ;
- проаналізувати практику ... ;
- провести оцінювання порядку ...;
- обґрунтувати основні шляхи вдосконалення ....

Об'єктом дослідження є процес організації ... .

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади функціонування ... .

Методи дослідження. У процесі дослідження використані загальні методи наукового пізнання ...

Інформаційно-фактологічною базою дослідження є вітчизняна нормативно-правова база, що визначає засади функціонування ... ; звітні та статистичні дані Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної податкової служби України, Державної митної служби України, Державної служби статистики України; огляди Світового банку й інших міжнародних фінансових організацій; звіти науково-дослідних центрів та установ, а також монографії та інші праці вітчизняних і зарубіжних авторів з проблематики дослідження.

Курсова робота складається зі вступу, основної частини, висновків та списку використаних джерел. Курсова робота викладена на ... сторінках, містить ... рисунків, ... таблиць. Список використаних джерел налічує ... найменування.

ДОДАТОК Г

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

В Україні 1 липня 2016 р. набув чинності ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання», який установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання і розміщення у документах. Приклади оформлення списку використаних джерел подано відповідно до цього стандарту.

Таблиця Г.1

Характеристика джерела	Приклади оформлення
1	2
Книги: Один автор	1. Тулай О. І. Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні домінанти та діалектична єдність: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 416 с.
Два автори	1. Петришина М. О., Петришин О. А. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування: наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. будва та місц. самоврядування. Харків: Право, 2016. 44 с. (Серія "Наукові доповіді"). 2. Сидор І. П., Коваль С. Л. Фінансова політика: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 122 с.
Три автори	1. Лободіна З. М., Сидор І. П., Дем'янюк А. В. Бюджетна система у таблицях і схемах: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. 278 с.
Чотири і більше авторів	1. Формування фінансового механізму сталого розвитку України: монографія. / за ред.: О. П. Кириленко та О. І. Тулай. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 414 с. 2. Шемаєва Л.Г., Юрків Н.Я., Гладких Д.М., Лондар Л.П., Касперович Ю.В. Безпековий вимір фінансової політики забезпечення економічного зростання в Україні: анал. доп./ за заг. ред. д Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2018. 132с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Державний фінансовий контроль у публічному управлінні: навч. посібн. / Гупаловська М. Б., Коваль С. Л., Русін В. М., Сидор І. П., Шулюк Б. С.; за ред.: В. М. Русіна та Б. С. Шулюк. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. 214 с. 2. Соціальне страхування: підруч. / Кириленко О. П., Толуб'як В. С., Русін В. М. та ін.; за ред. О. П. Кириленко, В. С. Толуб'яка. Тернопіль: ТНЕУ: Економічна думка, 2016. 353 с. 3. Напрями формування податкової політики України в контексті фіскальної децентралізації та розширення бази оподаткування: монографія / за ред.: А. І. Крисоватого, О. М. Десятнюк. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 182 с.
Багатотомні видання	1. Фінансово-економічна грамотність: підруч.: за ред.: О. Б. Жихор, О. В. Димченко. у 2-х частинах. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017. Частина 1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України. 1024 с.
Автореферати дисертацій	1. Шевчук А. М. Економічний капітал банків в управлінні системними ризиками: автореф. дис. ...канд. екон. наук : 08.00.08 / Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2017. 20 с.

1	2
Дисертації	1. Тулай О. І. Державні фінанси у забезпеченні сталого людського розвитку : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.08 / Терноп. нац. екон. ун-т Тернопіль, 2016. 500 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : Законодавство України з останніми змінами 2019. Київ : Видавництво Право, 2019. 75 с. 2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08 липня 2010 року № 2456-IV. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2010. № 50-51. ст.572. 3. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2012. № 44-45. № 46-47. № 48. ст.552. 4. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2011. № 13-14. № 15-16. № 17. ст.112. 5. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 23 листопада 2017 року № 2629-VIII. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2629-18 (дата звернення: 15.12.2017). 5. Про утворення міжвідомчої робочої групи з питань реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1202. <i>Офіційний вісник України</i> . 2018. № 12. С. 530–543. 6. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2019. 2 жовтня (№ 188). С. 12.
Частина видання: Книги	1. Сидор І. П. Бюджетна децентралізація в контексті наповнення місцевих бюджетів. <i>Формування фінансового механізму сталого розвитку України</i> : монографія. / за ред.: О.П. Кириленко та О. І. Тулай. Тернопіль, 2017. С. 78-88 с. 2. Дерлиця А. Ю. Характеристика бюджетного процесу в Україні. Бюджетна система: підручник / за ред.: С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. С. 151–156.
Частина видання: матеріали конференцій (тези, доповіді)	1. Тулай О. І. Фінансові домінанти сталого людського розвитку. <i>Актуальні проблеми економіки 2014</i> : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 12 груд. 2014 р.) / за наук. ред. М. М. Єрмошенка. Київ : Нац. акад. управл., 2014. С. 97–101. 2. Круп'як І. Проблеми фінансового забезпечення сталого розвитку економіки держави. <i>Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та міжнародний вимір</i> : зб. матер. III міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 10 верес. 2018 р. Тернопіль, 2018. С. 111–113.
Довідкові видання	1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С. Фінанси. <i>Фінансовий словник</i> . Львів, 1997. С. 466.
Періодичні видання (журнали, газети)	1. Тулай О. І. Проблеми та перспективи державного фінансування системи охорони здоров'я в Україні. <i>Фінанси України</i> . 2016. № 4 (245). С. 84–99. 2. Тулай О. І., Гумовська І. М. Сталий людський розвиток: генезис та сучасне бачення в контексті фінансової науки. <i>Журнал європейської економіки</i> . 2015. Т. 14, № 2. С. 149–165.

1	2
Електронні ресурси	<p>1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1 травня 1997 року № 280/97-ВР. Дата оновлення: 31.10.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80(дата звернення: 15.07.2018).</p> <p>2. Річний звіт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг про стан і розвиток страхового ринку України в 2018 році: URL:http://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/zv%202018.pdf (дата звернення 20.07.2018).</p> <p>3. Махмудов Х. З., Даценко В. В. Напрями вдосконалення пенсійного страхування як елемента фінансової системи держави. URL: http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/5947/1/10_30_42.pdf. (дата звернення 10.07.2018).</p> <p>4. Халецька К. Як розрахувати свою пенсію за новою формулою? Громадське радіо. URL: https://hromadskeradio.org/programs/hromadska-hvylya/yak-rozrahuvaty-svoyu-pensiy-formuloyu (дата звернення 25.07.2018).</p>